

Bijzondere vogelwaarnemingen voorjaar 2009

Bird News Flanders, Spring 2009

Nouvelles ornithologiques de Flandre, printemps 2009

DIRK SYMENS, STIJN BAETEN, WOUTER COURTENS, GERALD DRIESSENS, SIMON FEYS, KOEN LEYSEN, JOOST MERTENS, DIRK OTTENBURGH, GEERT VAN DEN HEUVEL EN WIM VERAGHTERT

Abstract / Résumé: www.natuurpunt.be/oriolus

Weersomstandigheden

Maart scoorde goed qua zonneshijn, met normale neerslaghoeveelheden en een normaal temperatuurgemiddelde maar de absolute maxima bleven toch 2 tot 3 °C onder normaal. De goede score qua zonneshijn was te danken aan de zeer zonnige perioden van 17 t/m 21.03 en 29 t/m 31.03. De zon was slechts quasi afwezig op een 5-tal dagen.

Op 10.03 viel er behoorlijk veel neerslag in de zuidelijke helft van het land met > 10 l/m² op verschillende plaatsen. De natste periode was 23 tot 27.03. Toch bleven de maximale dagtotalen beperkt tot ca. 20 l/m². Er lag sneeuw op de Ardense hoogten van 5 tot 11.03, met een sneeuwtoppijt van max. 10 tot 15 cm, en van 24 tot 26.03 met een sneeuwlaag van max. 8 cm. De maartse sneeuwbuien zorgden ook plaatselijk voor een dun sneeuwtoppijt op 9.03 op bepaalde plaatsen in Vlaanderen.

Het gemiddelde van de dagtemperatuurmaxima was normaal. Aan zee waren er een 10-tal dagen van meer dan 10 °C; in het centrum van het land waren dat een 20-tal dagen, in de Kempen 24 dagen en op de Ardense Hoogten een 5-tal dagen. De hoogste temperaturen in Vlaanderen bleven beperkt tot 15 à 16 °C tegen normaal 17 à 18 °C. Op de Ardense Hoogten betrof het maximum 13,4 °C op 14.03 en de minima resp. 1,4 °C en 1,7 °C op 5 en 6.03. In Vlaanderen betrof het aantal dagen met lichte vorst 3 aan zee, 5 in het centrum en 10 in de Kempen.

In het Vlaamse landsgedeelte noteerden we op 6 tot 8 dagen een minimum in thermometerhut boven de 5 °C (6 tot 7 °C op 2, 8, 14, 15 en 23.03). De wind waaide gedurende 20 à 22 dagen uit zuidwest tot noordwest. Van 16 tot 21.03 en van 29 tot 31.03 was er oostenwind waardoor de zon meer kans kreeg en er toch al een lentegevoel aanwezig was, al was het nog wel fris.

April was zonnig, droog en zeer zacht. Zo wat de helft van de dagen waren zonnig tot zeer zonnig. Tijdens 5 à 6 dagen was er minder dan 2 u zonneshijn en gedurende 1 à 2 dagen scheen de zon helemaal niet.

Er waren slechts 7 dagen met meer dan 10 l/m² neerslag. Op 17.04 viel op meerdere plaatsende meer dan 20 l/m², met op één weerstation zelfs meer dan 30 l/m².

De maxima klommen op 2.04 reeds richting 18 à 19 °C met zelfs 20 °C in het zuiden van het land. Verder tijdens de maand werd de 20

°C meerdere malen gehaald met in de Kempen zelfs > 25 °C op 3, 10 en 15.04.

In Vlaanderen vroom het niet meer; daarentegen bedroeg op meer dan de helft van de dagen het ochtendminimum > 7 °C. Normaal is dit ca. 4 °C begin april en 5,5 °C eind april. De hoogste minima werden genoteerd van 10 tot 12.04. Gedurende 3 à 5 dagen steeg het kwik boven de 10 °C. Op de Ardense Hoogten waren er tussen 20 en 30.04 5 dagen met lichte vorst.

De wind waaide steeds uit oost of west en wisselde regelmatig af. De gemiddelde windsnelheid lag zeer laag met in het binnenland enkel rukwinden van betekenis (65 km/u) op 15.04.

Mei was zomers zonnig. De hoeveelheid neerslag was normaal of lag iets beneden de normaalwaarden, doch plaatselijk zorgde onweer voor grotere neerslaghoeveelheden. De temperatuur was meestal goed en resulteerde in enkele zomerse dagen.

Tot 17.05 had de zon veel tegenkanting van de aanwezige bewolking, al waren er in die periode toch 6 à 7 zonnige dagen in het binnenland. Vooral van 18 tot 25.05 en van 28 tot 30.05 was het zeer zonnig waardoor we reeds een zomergevoel kregen.

Op 7 dagen viel er minstens plaatselijk 10 l/m² neerslag of meer. Op 12, 15 en 25.05 viel er zelfs op meerdere plaatsen 20 tot 30 l/m² of meer. Op 25.05 viel de meeste neerslag met vooral tijdens de nacht van 25 op 26.05 hevige onweer dat her en der schade veroorzaakte in de provincies Vlaams-Brabant, Oost-Vlaanderen en Antwerpen.

In het centrum van het land varieerden de gemiddelde maximumtemperaturen van 17,5 °C begin mei naar 19,5 °C einde mei. Te frisse maxima van 14 tot 17°C werden genoteerd op 3, 4, 5, 12, 15, 16, 17, 26 en 27.05. De hoogste minima betroffen 12 à 13 °C op 14 en 15.05 (normaal in die periode 8 à 9 °C) en 12 tot 15 °C van 24 tot 26.05 (normaal in die periode 9 à 10 °C). De laagste minima werden geregistreerd op 4.05: 2 tot 4 °C in Vlaanderen en 0,2°C in thermometerhut op enkele Waalse meetstations.

De wind waaide van 1 tot 8.05 uit zuidwest tot west, van 9 tot 14.05 van noordoost tot zuidoost, van 15 tot 19.05 uit zuidwest, op 20.05 uit zuidwest tot west, op 21 en 22.05 uit west-zuidwest, van 23 tot 25.05 uit oost, van 26 tot 28 uit zuidwest tot noordwest en op 29 en 30 mei uit noordoost waardoor de maand met

enkele zeer zonnige dagen kon worden afgesloten. Op een 12-tal dagen waren er rukwinden van 40 km/u en meer. De felste windstoten kwamen voor tijdens het hevige onweer van 25 op 26.05 met te Sint-Katelijne-Waver 78 km/u.

Juni was een mooie zomerse, zonnige en droge maand. De temperatuurgemiddelden lagen iets hoger dan normaal, dankzij de zomerweek vanaf 24.06 die resulteerde in een mini-hittegolf.

De zon was elke dag aanwezig. Op slechts een 4-tal dagen moesten we tevreden zijn met 2 à 3 uur zonneshijn, maar de meeste dagen (17 à 18 dagen) was het zonnig tot zeer zonnig. Op 11 dagen viel plaatselijk minstens 10 l/m² neerslag of meer, zoals op 9, 10 en 14.06. Meer dan 20 l/m² viel er op 10, 15 en 26.06.

De dagelijkse maximumtemperaturen waren ondermaats van 3 tot 11.06, op 15.06 en van 19 tot 22.06. Voor de periode van 3 tot 22.06 lag de gemiddelde maximumtemperatuur onder de normaalwaarde maar door de zomerse dagen van 1 en 2.06 en de zomerperiode van 24 tot 30.06 kwam het maandgemiddelde toch nog 1,5°C boven de normaalwaarde uit. Daar de zomerperiode zich verder zette tot 5.07 kon men in de Kempen zelfs spreken van een hittegolf (> 25 °C van 24.06 tot 6.07 en zelfs > 30 °C van 29.06 tot 4.07).

De laagste minimumtemperaturen kwamen voor op de Hoge Venen: 1,1 °C tot 2,4 °C op 6, 13, 17 en 20.06. In Vlaanderen bedroegen de laagste minima 6 à 8 °C, doch in de Kempen werd in de eerste helft van de maand op 3 dagen een minimum van 3 à 4 °C afgelezen. De hoogste minima van 13 tot 17 °C werden vanaf 25.06 genoteerd, waardoor het maandgemiddelde toch nog iets boven de normaalwaarde uitkwam.

Globaal waaide de wind in Vlaanderen gemiddeld op 6 dagen uit zuid, op een 11-tal dagen uit zuidoost tot noordoost en op een 13-tal dagen uit west. In het binnenland waren er een 6-tal dagen met rukwinden van meer dan 40 km/u met de hoogste windsnelheden tijdens onweders die plaatselijk schade veroorzaakten zoals wegvliegende daken.

Opgesteld door Werkgroep Weerkunde, info: www.weerkunde.be (Gianni Vermote).

Waarnemingen

Het volgende overzicht bevat de meest interessante ornithologische waarnemingen in Vlaanderen tijdens het voorjaar 2009.

Waarnemingen die onderworpen zijn aan homologatie zijn met 'BAHC' aangeduid.

Dit periodiek overzicht is een Natuurpunt-project in samenwerking met de waarnemingsite www.waarnemingen.be en de trektelsite www.trektellen.nl en wordt tevens samengesteld op basis van ingezonden meldingen van individuele waarnemers en regio-coördinatoren en van gegevens uit regionale tijdschriften en websites.

Alle waarnemers die de moeite namen gegevens in te zenden worden hartelijk bedankt.

Eveneens een woordje van dank aan Marieke Berkvens voor het maken van de figuren, aan Walter Belis voor het schrijven van de 'résumé' en aan Gianni Vermote voor het verwerken van de weergegevens.

DUIKERS en FUTEN

Een **Roodkeelduiker** *Gavia stellata* werd tussen 9 en 17 maa op verschillende plaatsen waargenomen op het Kanaal Kortrijk-Bossuit.

Op 17 maa pleisterde een **Parelduiker** *Gavia arctica* te Herk-de-Stad-Schulensbroek.

Tijdens een "Ostend Pelagic" werd op 1 maa een **Ijsduiker** *Gavia immer* waargenomen.

Roodhalsfuten *Podiceps griseogen* werden waargenomen te Zeebrugge-De Fonteintjes op 22 maa, te Huldenberg-Doodde Bemde op 19 mei en te Bree-De Luysen/Mariahof op 21 mei.

Er waren waarnemingen van **Kuifduikers** *Podiceps auritus* op 22 maa te Harelbeke-De Gavers, van 23 maa t/m. 21 apr te Antwerpen L.O.-Blokkersdijk, van 29 maa t/m 2 apr te Kieldrecht-Verrebroekse Plassen, op 9 apr op zee voor De Panne en op 18 en 19 apr te Destelbergen-Damvallei.

ZEEVOGELS en AALSCHOLVERS

Op 1 maa werden 6 **Noordse Stormvogels** *Fulmarus glacialis* geteld tijdens een "Ostend Pelagic".

De **Grote Aalscholver** *Phalacrocorax carbo carbo* (BAHC) die op 28 feb werd gezien te Gent/Muide-Sifferdok, werd daar ook nog waargenomen op 1 maa. Verder waren er waarnemingen van een adult te Evergem/Belzele op 27 maa en 10 mei en te Lier-Anderstad van 4 apr tot 6 jun.

Er was één melding van een **Kuifaalscholver** *Phalacrocorax aristotelis*: op 26 maa vloog 1 ex langs te Zeebrugge-De Fonteintjes

REIGERS, OOIEVAARS en LEPELAARS

Naast verscheidene broedgevallen in 2009

Roodkeelduiker *Gavia stellata*. 9 maa 2009, Kanaal Kortrijk-Bossuit (W) (Foto: Yves Baptiste)

Grote Aalscholver *Phalacrocorax carbo carbo*. 21 apr 2009, Lier-Anderstad (A) (Foto: Kris De Rouck)

werden ook waarnemingen verricht van **Woudaapjes** *Ixobrychus minutus* te Peer-Dommelvallei van 8 tot 15 apr 1 ad., te Leuven-Abdij van 't Park op 20 mei 1 ♂ en te Genk- Domein Bokrijk op 31 mei 1 ♂.

Op 2 plaatsen werden vogels gedurende een lagere periode waargenomen : te Zonhoven-Ter Donk vanaf 16 mei tot 19 jun 1 ♂ en te Niel-Walenhoek van 20 mei tot 21 jun max. 2 ad.

In het binnenland werden pleisterende **Kwakken** *Nycticorax nycticorax* genoteerd te Mariakerke-Bourgoyen-Ossemeersen op 12 maa 2 ex., te Oosterzele-Wachtbekken Moortsele van 22 t/m 24 apr, te Watervliet-Jeronimuspolder op 27 apr 1 ad. met waarschijnlijk dezelfde vogel te Watervliet-Waterland Oudeman Polders op 14 mei, te

Hingene-Noordelijk Eiland op 18 mei 1 2dejaars, te Retie-Kievitvijver op 18 mei 1 ad. en waarschijnlijk dezelfde vogel te Geel-Gemeentelijke Visvijver op 21 mei en te Zoutleeuw-Het Vinne op 23 mei 1 2dejaars. Daarnaast was er ook nog een overvliegend ex. te Kapelle-op-den-Bos op 1 mei.

Op 25 mei pleisterde een **Ralreiger** *Ardeola ralloides* (BAHC) te Zonhoven-Platwijers.

Op 15 apr vloog een **Koereiger** *Bubulcus ibis* over naar NO te Zeebrugge-De Fonteintjes en werd telkens 1 ex. waargenomen te Koksijde en te Anderlecht en op 19 mei werd 1 ex. opgemerkt te Oostende-Zoutekreek.

De volgende max. van **Kleine Zilverreigers** *Egretta garzetta* werden geteld op de slaapplaatsen aan de Oostkust: te Oedelem op 15 maart 24 ex. en te Sijsele op 14 maa 9

ex. Verder werden aan de kust de hoogste dagmax. geteld te Blankenberge/Uitkerke op 19 mei 10 ex. en te Knokke-Het Zwin op 26 apr 4 ex.

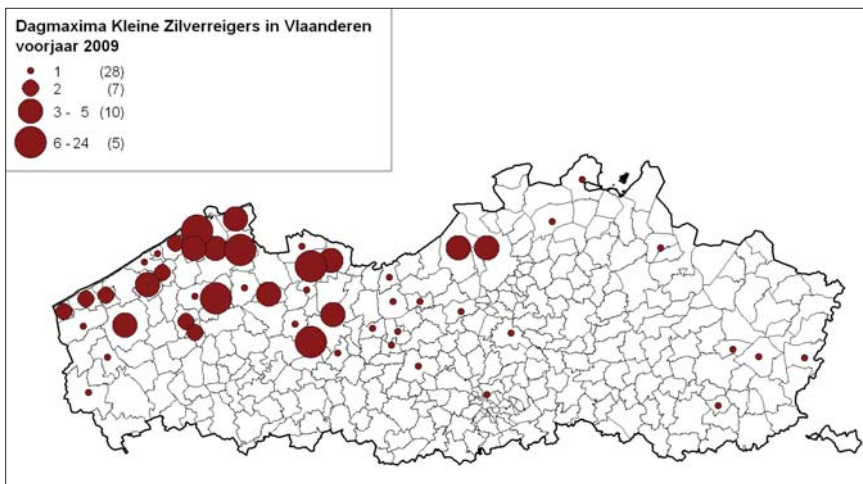
In het binnenland werden hogere aantallen geregistreerd te Lembeke op 11 maa 5 ex., te Assenede van 11 t/m 14 maa 3 ex., te Kiedrecht op 13 maa 3 ex., te Knesselare op 22 maa 3 ex., te Gistel op 29 maa 4 ex. en te Sint-Martens-Latem op 22 mei 4 ex. (zie kaart 1)

In april-mei werden **Grote Zilverreigers** *Casmerodius albus* genoteerd op 64 verschillende plaatsen (zie kaart 2).

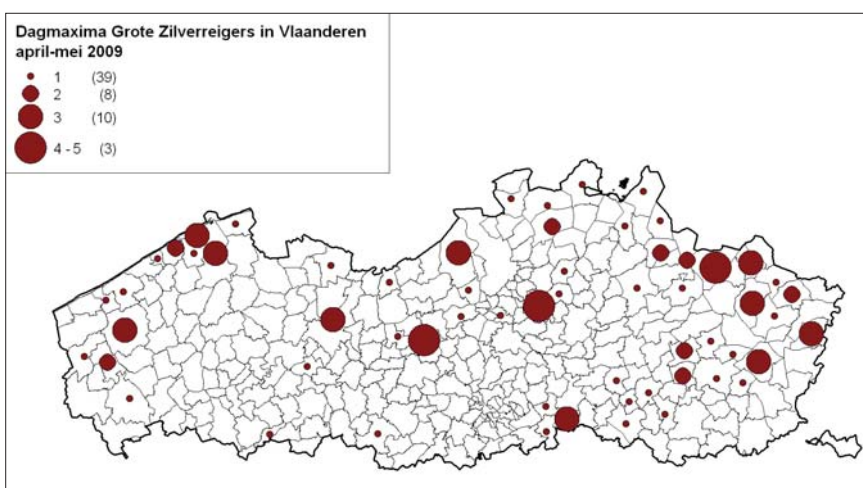
Tijdens het voorjaar werden 120 **Purperreigers** *Ardea purpurea* genoteerd op 42 verschillende plaatsen (zie kaart 3 en figuur 1). De eerste vogels werden overvliegend waargenomen op 13 maa te Drongen, op 15 maa te Bredene, op 21 maa te Zelzate-Callemansputte 3 ex. en op 29 maa te Lommel-Maatheide. Op 24 en 29 maa pleisterde tevens 1 ad. te Beveren-Groot Rietveld. De hoogste aantallen trokken over tijdens de 3de decade van april met max. 20 ex. op 25 apr over Zeebrugge-De Fonteintjes, alwaar in totaal 47 trekkers werden geteld.

Een zeer vroege **Zwarte Ooievaar** *Ciconia nigra* werd overvliegend genoteerd op 18 feb te Mechelen-Mechels Broek. Vervolgens was er een vondst van één dood ex. op 18 maa te Ieper-Verdrongen Weide en op 28 maa trok 1 ex. over Avelgem/Bossuit. Gedurende gans het voorjaar werden 30 ex. waargenomen op 23 verschillende plaatsen met als grootste groep 3 ex. te Zoutleeuw-Het Vinne op 19 mei.

Vanaf de 1ste decade van februari t/m de 1ste decade van juni trokken ca. 1.191 **Ooievaars** *Ciconia ciconia* (w.o. mogelijke dubbeltellingen) over Vlaanderen en dit op 218 verschillende plaatsen (zie kaart 4 en figuur 2). Groepen van meer dan 10 ex. werden genoteerd op 25 feb 18 à 19 ex. resp. over Zellik, Gent, Drongen en Maldegem, op 26 feb 11 ex. over Lier-Anderstad, op 1 maa 12 ex. resp. over Kessel-Lo en Bertem-Doode Bemde, 22 ex. over Wachtebeke en 25 ex. over Beervelde en Sint-Maria-Latem, op 2 maa 11 ex. over Brecht-Kooldries, op 17 maa 34 ex. te Kampenhout, 25 ex. te Diegem en 25 ex. te Olen-Olens Broek, op 21 maa 18 ex. te Beveren, op 23 maa 12 ex. over Jette, op 1 apr 11 ex. over Antwerpen-Het Rot, op 10 apr 11 ex. over Oostende-Stene en 12 ex. over Zeebrugge, op 17 apr 14 ex. over Bonheiden, op 10 mei 15 ex. te Haacht en op 26 mei 11 ex. te Bonheiden. De 1ste **Lepelaars** *Platalea leucorodia* werden genoteerd op 14 feb over Oostende 3 ex. naar NO en op 20 feb over Oosterzele 1

Kaart 1. Kleine Zilverreiger *Egretta garzetta* voorjaar 2009

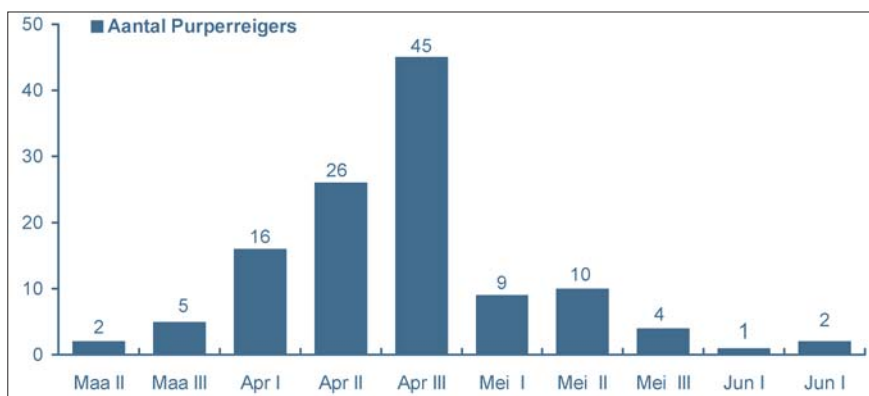
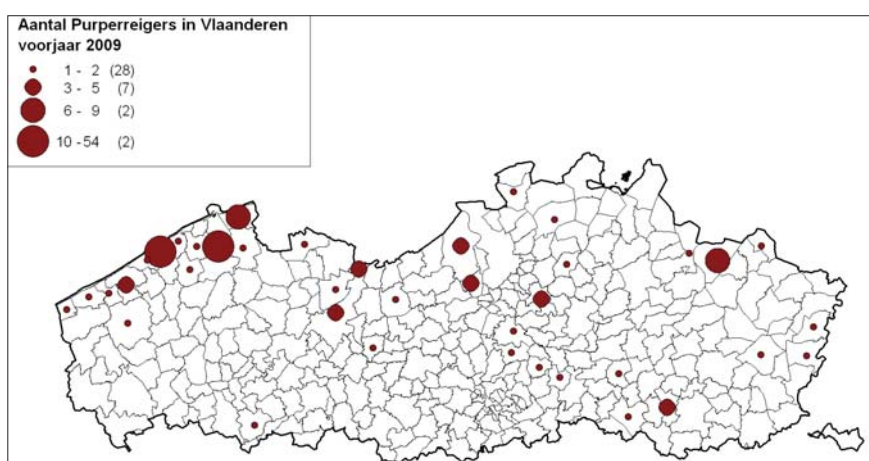
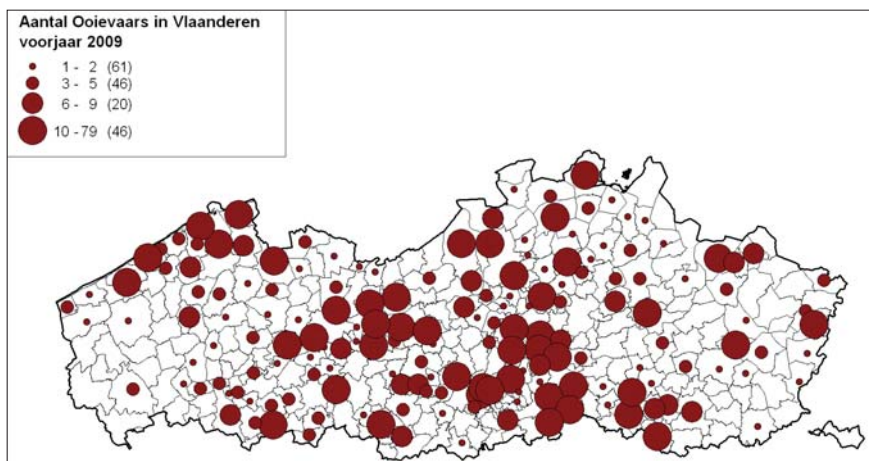
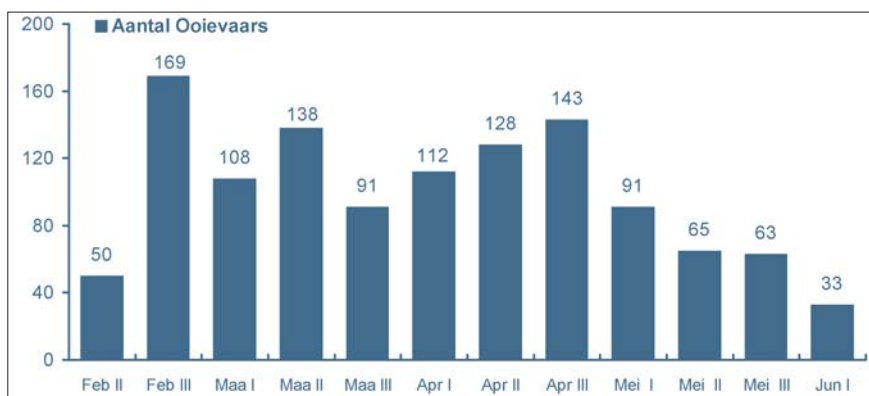
Kaart 2. Dagmaxima Grote Zilverreiger *Casmerodius albus* april-mei 2009

Purperreiger *Ardea purpurea*. 25 apr 2009, Zeebrugge-De Fonteintjes (W) (Foto: Johan Buckens)

ex. naar ZW. Behalve op de broedplaats te Verrebroek, alwaar max. 40 ex. werden geteld op 22 mei, werd de soort in het binnenland in de periode begin februari-begin

juni ook genoteerd op de volgende plaatsen met telkens vermelding van het aantal (indien > 1 ex.): Antwerpen L.O.-Blokkeerdijk, Antwerpen/Oorderen (2), Arendonk,

Figuur 1. Purperreiger *Ardea purpurea* voorjaar 2009Kaart 3. Purperreiger *Ardea purpurea* voorjaar 2009Kaart 4. Ooievaar *Ciconia ciconia* voorjaar 2009Figuur 2. Ooievaar *Ciconia ciconia* voorjaar 2009

Boekhoute, Bornem, Bree, Dilsen-Stokkem, Glabbeek, Harelbeke (3), Hechtel, Heverlee, Hoboken, Kalmthout, Kruikebe, Lier (14), Lommel, Lo-Reninge (2), Maldegem, Mariakerke (6), Merelbeke, Moerbeke (2), Muizen, Roesbrugge-Haringe, Sint-Margriete, Sint-Niklaas, Vleteren, Watervliet en Zwijndrecht (3).

ZWANEN, GANZEN en EENDEN

In maart werden nog **Kleine Zwanen** *Cygnus bewickii* waargenomen op 1 maa te Muizen-Mechels Broek 8 ad., op 13 maa te Avelgem een groep aud. naar NW in de mist en op 16 maa te Lier-Anderstad 2 ad. + 3 imm. naar O.

Van de te Herk-de-Stad-Schulensbroek overwinterende **Wilde Zwanen** *Cygnus cygnus* verbleven 4 ad. + 4 juv. tot 8 maa en nog 2 ex. tot 10 maa.

Een late **Toendrietieters** *Anser fabalis rossicus* werden genoteerd op 29 apr te Rotem-Bichterweerd.

In april waren nog 2 **Kleine Rietganzen** *Anser brachyrhynchus* aanwezig in de Uitkerkse Polder op 25 apr.

Van april tot in juli verbleef een gekwetste ad. **Kolganzen** *Anser albifrons* aan de Beneden Schelde te Verrebroek/Kieldrecht. Daarnaast waren er nog late waarnemingen in april-mei op 8 en 18 apr te Mechelen-Oude Dijlearm resp. 2 en 1 ex., op 11/12 apr te Maasmechelen/Boorseme-Gravelco, op 14 en 18 apr te Kalken-Kalkense Meersen resp. 2 en 1 ex., op 23 en 26 apr te Aalter-Kraenepoel, op 26 apr te Knokke-Ziltweiden Dievegat 1 ad., op 9 en 13 mei te Herk-de-Stad-Schulensbroek, op 10 mei te Lier-Anderstad 2 ex. naar Z., op 13 mei te Antwerpen 1 ad. op de Schelde, op 22 mei te Mol/Rauw 1 ad. en te Bocholt-Smeetshof en op 28 mei te Drongen 2 ex.

Dwergganzen *Anser erythropus* (BAHC) van ongekende origine werden genoteerd van 12 apr t/m 11 mei te Denderleeuw-Dendermeersen, op 14 apr te Bree-De Luysen/Mariahof 1 ad., op 26 apr te Brecht-Brechtse Heide 1 ongeringd ad., op 18 mei te Tienen-bezinkingsputten 2 ongeringde ex. kort ter plaatse en vervolgens naar W en op 30 mei te Lier-Anderstad 1 ex. naar Z samen met Canadese Ganzen *Branta canadensis*.

De doortekpiek van **Grauwe Ganzen** *Anser anser* vond plaats op 14 februari met 1.068 ex. over Knokke-Het Zwin, 460 ex. over Heule, 378 ex. over Lier-Anderstad en 367 ex. over Astene.

Sneeuwganzen *Anser caerulescens* (BAHC) van onbekende origine werden waargenomen op 12 apr te Brecht-Groot Schietveld 1 ad. witte fase overvliegend, op 18, 20 en 29

apr te Assenede-Grote Geul 1 ad. witte fase, op 28 apr te Aalterbrug 1 ex. hoog over naar ZO samen met een Brandgans *Branta leucopsis* en op 23 en 24 mei te Rotem-Bichterweerd 1 gekleurde ad. blauwe fase + 3 ad. witte fase.

In het binnenland werden **Rotganzen** *Branta bernicla* waargenomen op 22 maa te Bellem 26 ex. naar NW en te Zandvliet 1 ad. tussen Kolganzen en op 8 mei te Wijnegem 1 ex. overvliegend. De laatste ex. aan de kust werden genoteerd op 3 mei te Oostende-Oosterstaketsel 2 ex., op 7 mei te Zeebrugge-De Fonteintjes 1 ex. naar N en te Zeebrugge-Sterneneiland, op 10 mei in de Uitkerkse Polder en op 1 jun te Nieuwpoort-IJzermonding.

De **Roodhalsgans** *Branta ruficollis* (BAHC) die overwinterde in de Maasvallei te Boorseme/Kinrooi-Geistingen/Maaseik-Aldeneik verbleef aldaar tot 27 mei. Daarnaast waren er nog zeer vermoedelijke "escapes" van 26 maa t/m 20 apr te Turnhout/Merksplas-De Kasteeltjes/Zandvenheide, van 24 t/m 26 april te Snaaskerke 2 ex. en op 9 mei te Lommel-Kristallijn/Maatheide 1 ex. overvliegend en neerstrijkend.

In mei waren nog **Smienten** *Anas penelope* aanwezig op de volgende plaatsen, met vermelding van het dagmaximum indien > 1 ex.: Diksmuide (4), Dilsen-Stokkem (2), Gent-Bourgoyen (2), Ieper, Kieldrecht-Putten West (4), Heffen/Leest, Moerbeke-Waas, Oostkerke, Rotem-Bichterweerd (2), Schelderode-De Reymeren, Uitkerkse Polder (4), Verrebroek-Drijdyck (3), Willebroek-Broek Denayer, Woumen-Spaarbekken (4), Zeebrugge-Achterhaven (2) en Zoutleeuw-Het Vinne.

Een ♂ **Amerikaanse Smient** *Anas americana* (BAHC) was op 5 apr aanwezig te

Verrebroek-Verrebroekdok, pleisterde daarna van 7 t/m 20 apr te Kieldrecht Putten West en werd op 8 apr ook gezien te Verrebroek-Verrebroekse plassen. Een ♀ was aanwezig te Doel-Doelpolderweiden op 27 apr en te Doel-Schor Oude Doel op 7 mei.

Op 19 apr was een ♂ **Amerikaanse Wintertaling** *Anas carolinensis* (BAHC) aanwezig te Damme-Romboutswerve.

Pijlstaarten *Anas acuta* werden in mei nog genoteerd op de volgende plaatsen met vermelding van het dagmaximum indien > 1 ex.: Aalst/Hogedonk, Aalter-Kraenepoel, Antwerpen L.O.-Blokkesdijk, Doel (2), Gent-Bourgoyen (4), Harelbeke-De Gavers, Itterbeek (2), Kieldrecht-Drijdyck, Kieldrecht-Putten Plas (2), Kieldrecht-Putten West, Lier-Anderstad, Moorsel, Stuivekenskerke-Viconiaputten (2), Turnhout-Zwart Water, Wintam-Noordelijk Eiland (2), Verrebroek-Drijdyck en Zeebrugge-Hoge Noen (4).

Aantallen van > 10 ex. **Zomertalingen** *Anas querquedula* werden enkel langstrekend genoteerd te Zeebrugge-De Fonteintjes met resp. 16 en 21 ex. naar N op 18 en 19 maa.

Het hoogste aantal **Sloebenden** *Anas clypeata* betrof 461 ex. op 24 maa te Antwerpen L.O.-Blokkesdijk.

Krooneenden *Netta rufina* waren in de periode maart t/m mei aanwezig op de volgende 20 plaatsen: Adinkerke, Antwerpen Linkeroever (2), Brussel/Laken, Destelbergen, Dudzele, Geel (2), Kieldrecht, Lommel, Mol, Muizen (2), Neerijse (4), Nijlen, Oorderen (3), Oostende, Oudergem, Oud-Heverlee, Sint-Agatha-Rode, Sint-Joris-Winge, Wintam en Zaventem (4).

Van 27 t/m 30 mei was een ad. ♂ **Ringsnaveleend** *Aythya collaris* (BAHC) aanwezig te Sint-Martens-Latem.

Witoogenden *Aythya nyroca* pleisterden op 1 en 19 maa te Diksmuide-IJzervallei, op 8 en 14 maa te Waasmunster-Hamputten 1 ad. 0, op 18 maa te Brecht-Groot Schietveld 1 ad. ♂, op 19 maa te Merkem-Spaarbekken 1 ad. ♂, van 1 t/m 8 apr te Desteldonk 1 ♀, op 6 apr te Oostakker 1 ♀, van 12 t/m 19 apr te Lier/Itterbeek 1 ad. ♀, van 16 apr tot in juni te Stuivekenskerke-Viconiaputten 1 ♂, van 19 apr tot in juni te Harelbeke-De Gavers 1 ♀ en op 24 mei te Kooigem 1 ♂.

In april-mei werden **Toppers** *Aythya marila* genoteerd op 3, 7, 8 en 17 apr te Doel-Doelpolder 1 ♂, van 7 t/m 20 apr te Kieldrecht-Putten West 1 ad. ♂, van 11 apr t/m 1 mei te Antwerpen-Hooge Maey 1 ♀ en op 7 mei te Wintam-Noordelijk Eiland 4 ex. Het 1stewinter ♂ **Eider** *Somateria mollissima* aanwezig te Kinrooi/Kessenich vanaf 8 dec 2008 verbleef aldaar tot 15 mei.

Er waren slechts 3 meldingen van **Grote Zee-eenden** *Melanitta fusca*: op 16 maa te Raversijde 1 ex. naar ZW, op 18 apr te Zeebrugge-De Fonteintjes 2 ex. naar N en op 25 apr te Koksijde 35 ex.

Brilduikers *Bucephala clangula* werden nog genoteerd in mei te Kalmthout-Putse Moer met max. 3 ad. ♂♂ + 1 ad. ♀ op 21 mei, te Kalmthout-Stappersven met max. 2 ad. ♂♂ + 1 ad. ♀ op 15 mei, te Kasterlee-Snepkensvijver op 16 mei 1 ad. ♀, te Duffel van 29 apr t/m 1 jun 1 ad. ♂ en te Zoutleeuw-Het Vinne van 15 t/m 20 mei 1 ad. ♀.

In mei trokken nog **Middelste Zaagbekken** *Mergus serrator* langs de kust op 1 mei te Bredene 2 ex. naar ZW en op 12 mei te Zeebrugge-De Fonteintjes 4 ex. naar N. In het binnenland waren er waarnemingen te Herk-de-Stad-Schulensbroek op 28 maa 1 ♀ en op 6 apr te Lommel 1 ♂ + 1 ♀.

ROOFVOGELS

De doortrek van **Wespendieven** *Pernis apivorus* vertoonde een zwakke piek rond midden mei met op 13 mei 23 ex. over Ukkel en op 14 mei 52 ex. over Brecht/Sint-Lenaarts. In totaal werden op de Vlaamse trektelpos-ten slechts 84 ex. opgetekend.

In de periode 3 maa-10 jun werden 268 **Zwarte Wouwen** *Milvus migrans* gemeld (w.o. mogelijke dubbeltellingen) (zie kaart 5 en figuur 3). Dit lijkt vergelijkbaar met de aantallen van vorig jaar, maar het aantal is zeker geflatteerd door de efficiëntere en vollediger gegevensverzameling via www.waarnemingen.be. Op de trektelpos-ten werden duidelijk veel minder Zwarte Wouwen gezien dan vorig jaar (62 in 2009; 143 in 2008). De trek vertoonde ditmaal een dubbele piek: de laatste decade van april

Krooneend *Netta rufina* ♂. 13 maa 2009, Geel-Zammels Broek (A) (Foto: Dieder Plu)

en de tweede decade van mei. De hoogste dagtotalen werden genoteerd op 25 apr: 6 pleisteraars te Kanne-Riemst en 4 trekkers over Zeebrugge-Achterhaven.

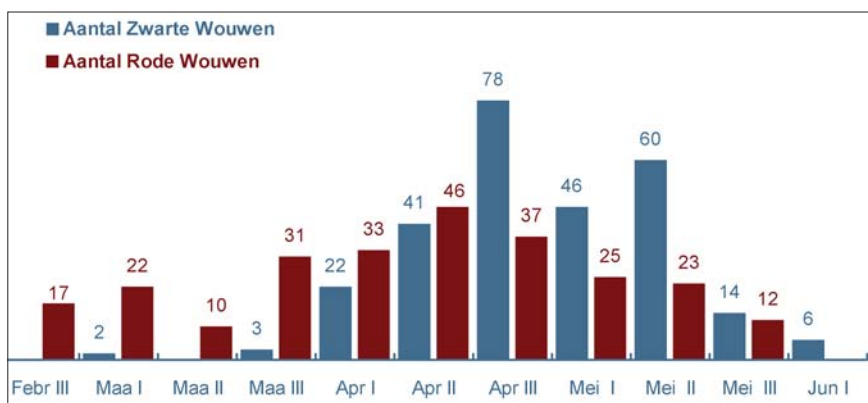
Vanaf 21 feb tot einde mei werden 253 **Rode Wouwen** *Milvus milvus* waargenomen in Vlaanderen (w.o. mogelijke dubbeltellingen) (zie kaart 6 en figuur 3). Dit overtreft ruim het aantal van vorig jaar (doch zie opmerking Zwarte Wouw). Het aantal op de trektelposten kwam ongeveer overeen met het aantal vorig jaar (55 in 2009; 62 in

2008) De trek verliep sterk gespreid over de hele periode met een zwakke piek in de tweede decade van april. Net als vorig jaar betrof het hoogste dagtotaal 4 ex. te Dilsen-Stokkem-Bichterweerd, maar dan wel op 12 apr (30 apr in 2008).

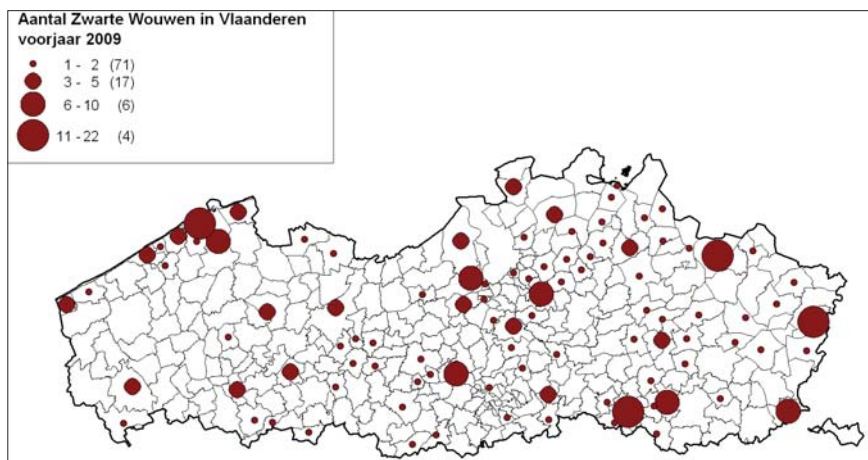
Reeds op 3 apr vloog een **Slangenarend** *Circaetus gallicus* (BAHC) over Lommel-Maatheide. Te Brecht-Groot Schietveld pleisterde van 11 t/m 17 april een ad. ex., dat op 17 apr kortstondig het gezelschap kreeg van een 2de ex., met aldaar op 17 en

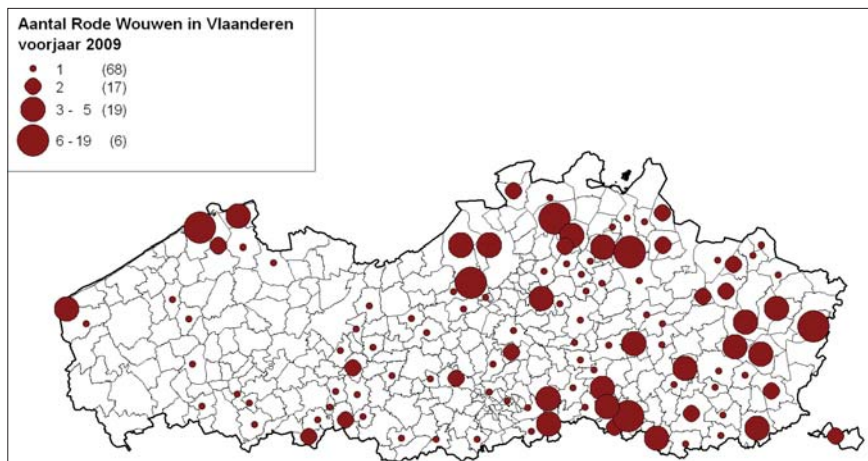
Slangenarend *Circaetus gallicus*. 13 apr 2009, Brecht-Groot Schietveld (A) (Foto: Danny Laps)

Figuur 3. Zwarte Wouw *Milvus migrans* en Rode Wouw *Milvus milvus* voorjaar 2009

Kaart 5. Zwarte Wouw *Milvus migrans* voorjaar 2009

Kaart 6. Rode Wouw *Milvus milvus* voorjaar 2009

18 mei 1 2dejaars. Tevens waren er waarnemingen op 19 apr te Meeuwen, op 23 apr te Zandhoven, op 9 mei te Huldenberg, op 16 mei te Lier, op 24 mei te Schoten, op 26 mei te Knesselaere en op 27 mei te Kalmthout. In de periode maart-mei werden op de Vlaamse telposten in totaal 448 **Bruine Kiekendieven** *Circus aeruginosus* op doortrek geteld, waarvan ruim 60 % aan de kust. De piekdoortrek vond plaats in april met de hoogste aantallen in de eerste decade. De hoogste dagtotalen werden vastgesteld te Zeebrugge-De Fonteintjes met op 6, 10 en 24 apr resp. 43, 37 en 23 ex. Het hoogste dagtotaal voor het binnenland stond op naam van trektelpost Maatheide- Lommel met 8 ex. op 27 maa.

In mei werden nog **Blauwe Kiekendieven** *Circus cyaneus* waargenomen op 1, 17 en 18 mei te Brecht, op 1 mei te Kalmthout 1 ♀, op 9, 15 en 21 mei te Asse met aldaar 2 ex. op 1 mei, op 2, 4 en 9 t/m 17 mei te Lommel met aldaar tevens doortrekkers op 9 en 10 mei, op 3 mei te Genk en te Lummen, op 6 mei te Nazareth, op 7, 15, 16 en 17 mei te Zeebrugge resp. 1, 5, 1 en 1 ex., op 7 mei te Beveren 1 ♀ en te Kieldrecht 1 ♂, op 8 mei te Vlissegem 1 2dejaars, op 10 mei te Lichtaart 1 ♀, op 13 mei te Neerpelt 1 ♀, op 15 mei te Arendonk, op 16 mei te Genk 1 ♂ en te Lichtaart 1 ♂ + 1 ♀, op 17 en 30 mei te Gistel, op 18 mei te Bornem 1 ♀ en te Beveren 1 ♂, op 20 mei te Kieldrecht 1 ♂ + 1 ♀, op 21 mei te Hamme 1 ♀ en te Zellik 1 ♀, op 26 mei te Gent, op 28 mei te Tongeren 1 ♂, op 29 mei te Ingooigem en op 31 mei te Watervliet en Outgaarden. In totaal werden tijdens het voorjaar op diverse Vlaamse telposten juist geteld 100 overtrekkende exemplaren gemeld.

Tot eind mei werden in totaal 50 **Grauwe Kiekendieven** *Circus pygargus* genoteerd

w.o. mogelijke dubbeltellingen (zie kaart 7), waarvan de meerderheid van de laatste decade van april tot de tweede decade van mei.

In de periode maart-mei werden op diverse Vlaamse telposten in totaal 659 trekkende **Sperwers** *Accipiter nisus* geteld. Vermeldenswaardig zijn de dagtotalen op 10 en 15 apr te Zeebrugge met resp. 73 en 22 ex. en op 25 apr te Bredene met 25 ex. In diezelfde periode werden op diverse Vlaamse telposten in totaal 791 doortrekkende **Buizerds** *Buteo buteo* geteld met als hoogste dagtotaal slechts 39 ex. op 11 apr over Lier-Anderstad.

Ruigpootbuizerds *Buteo lagopus* (BAHC) werden nog gezien bij De Panne op 7 en 16 maa, te Brecht op 7 maa en te Kalmthout op 7 en 15 maa.

Opmerkelijk was de overtrekkende **Schreeuwend** *Aquila pomarina* (BAHC) op 19 apr te Lommel-Maatheide.

Dwergarenden *Hieraaetus pennatus* (BAHC) werden gemeld op 1 mei te Sint-Andries, op 9 mei te Duffel, op 16 mei te Lommel en op 22 mei te Zonhoven.

Van maart tot mei werden in totaal 184 **Visarenden** *Pandion haliaetus* gemeld in Vlaanderen (w.o. mogelijke dubbeltellingen) (zie kaart 8 en figuur 4), waarvan meer dan de helft in de tweede en derde decade van april. Het hoogste dagtotaal betrof 3 ex. over Dilsen-Stokkem op 15 apr en 3 ex. over Zeebrugge op 22 apr.

In de periode maart-begin mei werden op diverse Vlaamse telposten in totaal 192 trekkende **Torenvalken** *Falco tinnunculus* geteld.

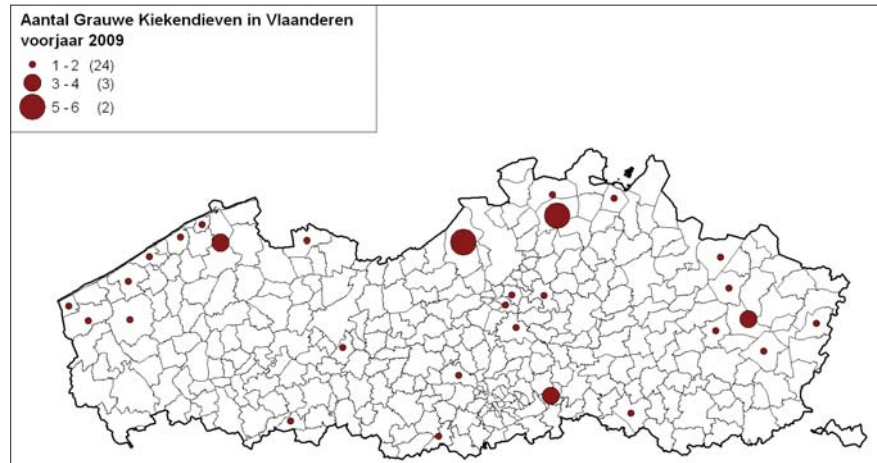
Roodpootvalken *Falco vespertinus* werden gezien op 15 apr te Oedelem, op 18 apr te Sint-Andries 1 ad. ♀, op 21 apr Antwerpen 1 2dejaars, op 25 apr te Mortsel 1 ♂, op 27 en 29 apr en 1 mei te Kalmthout resp. 2 ex., 1 ♀ en 1 ♂, op 29 apr te Beveren 1 ♀ en te Oostmalle-Vliegveld 1 ex., op 7 mei te

Knokke 1 ♀, op 10 mei te Dendermonde 1 2dejaars ♀, op 16 mei te Bellem 1 2dejaars ♀, te Zoutleeuw 1 ♀ en te Bertem/Leefdaal 1 ♀, op 17 mei te Sint-Denijs 1 2dejaars ♂, op 18 mei te Tienen 1 ♀, op 20 mei te Riemst 1 ♀ en op 6 jun te Kortenaeken 1 ♀.

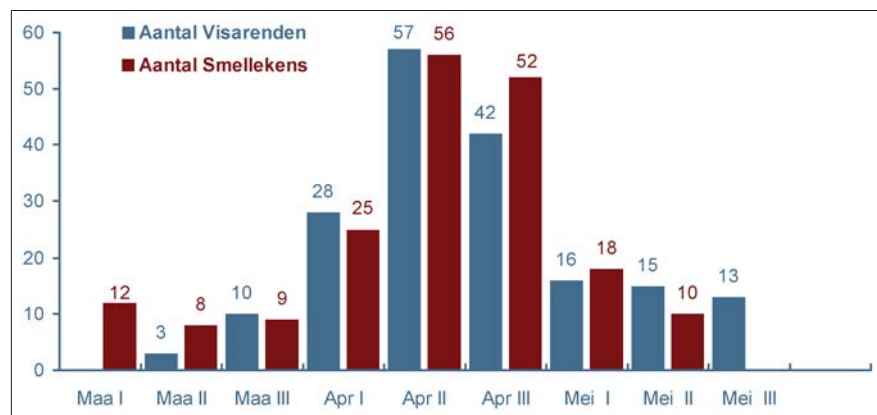
In totaal werden in de periode maa-mei 190 **Smellekens** *Falco columbarius* gezien. De hoogste aantallen werden genoteerd te Zeebrugge met 8 ex. op 24 apr en 6 ex. op 10 en 15 apr. De piekdoortrek werd vastge-

steld in de tweede en derde decade van april (zie figuur 4). De maand mei leverde nog 28 ex. op, met als dagmaxima 2 ex. te Zeebrugge op 15 mei en 2 ex. te Knokke-Het Zwin op 16 mei en solitaire trekkers te Brecht op 10, 14 en 15 mei, te Zeebrugge op 12 mei, te Watervliet op 14 mei, te Ranst op 15 mei en te Heist op 17 mei.

In de periode maart-mei werden op diverse Vlaamse telposten in totaal 130 trekkende **Boomvalken** *Falco subbuteo* geteld. Het

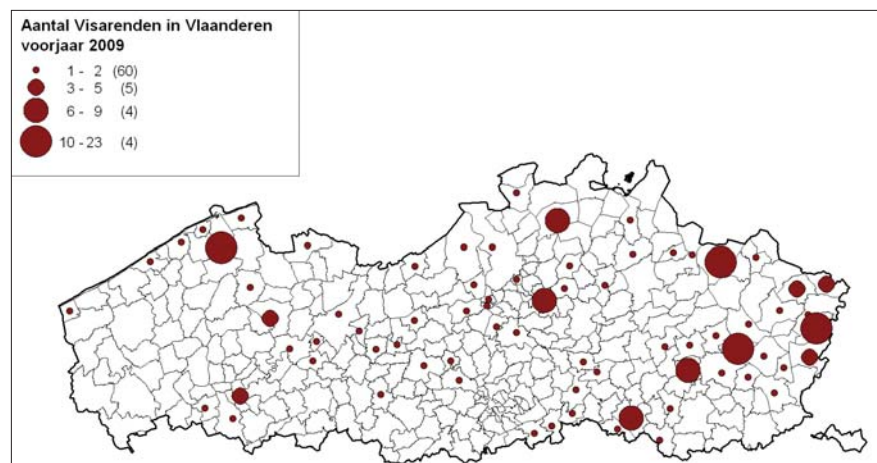
Kaart 7. Grauwe Kiekendief *Circus pygargus* voorjaar 2009

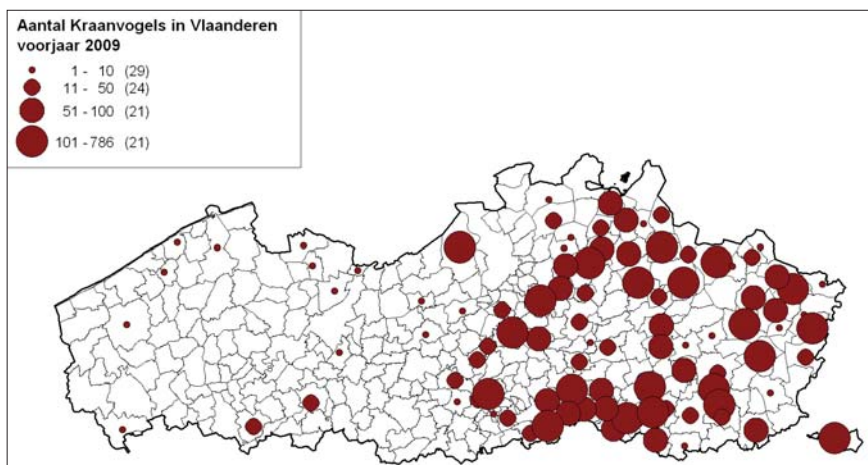
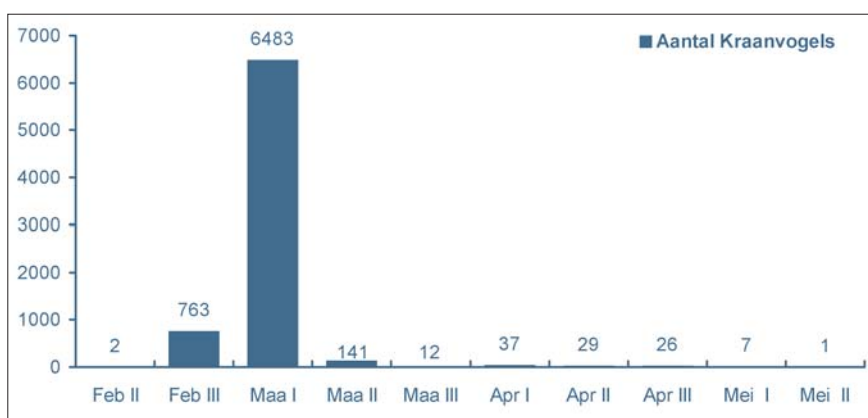
Figuur 4. Visarend *Pandion haliaetus* en Smellekens *Falco columbarius* voorjaar 2009

Schreeuwend *Aquila pomarina*. 19 apr 2009, Lommel-Maatheide (L) (Foto: Pieter Cox)

Kaart 8. Visarend *Pandion haliaetus* voorjaar 2009

Kaart 9. Kraanvogel *Grus grus* voorjaar 2009Figuur 5. Kraanvogel *Grus grus* voorjaar 2009

hoogste dagtotaal bedroeg 7 ex. over Zeebrugge op 24 en 25 apr en 7 ex. over Lier op 29 apr. Het hoogste pleisterend aantal betrof 12 ex. te Kalmthout op 28 apr.

Slechtvalken *Falco peregrinus* werden in totaal op minstens 140 plaatsen genoteerd, zowel in de buurt van de gekende broedplaatsen als daarbuiten. Op de trektelposten werden in totaal 52 ex. opgetekend.

HOENDERS, RALACHTIGEN en KRAANVOGELS

De eerste **Kwartel** *Coturnix coturnix* voor dit jaar werd gezien op 13 maa in een tuin te Bornem-Centrum. In april volgden nog 9 vroege waarnemingen van telkens 1 ex. op 4 apr te Dendermonde, op 5 apr te Oostende-Zoutekreek, op 7 apr te Sintt-Denijs, op 12 apr te Neerwinde, op 17 apr te Steenkerke, op 20 apr te Eeklo, op 23 apr te Attenhoven, op 25 apr te Heist en op 26 apr te Boekhoute.

Reeds op 28 maa riepen 2 **Porseleinhoenen** *Porzana porzana* in de Kloosterbeemden te Zichem alwaar op 5 apr nog 1 ex. werd gehoord.

Tijdens de maand april werd de soort gehoord of gezien op volgende plaatsen,

met vermelding van het aantal indien > 1 ex. : Zeebrugge-Achterhaven, Avelgem, Mariakerke-Bourgoyen, Bokrijk, Diksmuide-IJzervallei (3), Kalmthout, Kortrijk-Keibeekbekken, Lebbeke (2), Moerbeke, Lokeren-Molsbroek, Oostmalle/Zoersel en Antwerpen/Oorderen-De Kuifeend (1 verkeersslachtoffer).

In De Maten te Genk werd een roepend ♂ **Kleinst Waterhoen** *Porzana pusilla* (BAHC) gehoord van 29 mei tot 3 juni.

Roepende **Kwartelkoningen** *Crex crex* werden waargenomen op 10 mei te Hamme, op 18 mei te Diksmuide-IJzervallei en op 1 juni te Herk-de-Stad-Schulensbroek.

Op 19 feb trokken de eerste **Kraanvogels** *Grus grus* over Vlaanderen met 2 ex. over Maaseik.

In totaal trokken 7.500 ex. over Vlaanderen (zie kaart 9) met 1 maa als absolute doortrekpiek (zie figuur 5) met maar liefst 6.334 ex. (w.o. mogelijke dubbeltellingen). De hoogste aantallen werden gezien te Tienen (786), Dilsen-Stokkem (471) en Geel (369). In mei werden nog solitaire pleisteraars genoteerd van 2 tot 6 mei te Huldenberg-Doode Beemde en op 5 en 6 mei te Malle en late trekkers op 3 mei te Bocholt 2 ex., op 10 mei te Brecht-Groot Schietveld 1 ex. en te Huldenberg 2 ex. en op 19 mei te Merelbeke 1 ex.

STELTLOPERS

Hoge voorjaarsconcentraties van **Scholleksters** *Haematopus ostralegus* in het binnenland werden genoteerd op 3 maa te Beerse-Het Blak 126 ex., op 9 maa te Ertvelde 124 ex., op 14 maa te Kieldrecht 120 ex. en op 23 maa te Minderhout-E10plas 216 ex.

Steltkluten *Himantopus himantopus* pleisterden op 13 apr te Beveren/Melsele 2 ex., op 13 apr en 20 mei te Sint-Martens-Latem 2 ex., op 14 apr te Gent-Bourgoyen, op 15 apr te Doel-Drijdyck, van 16 tot 19 apr te Tienen-Bezinkingsputten, op 18 en 19 apr te Glabbeek, op 20 apr te Gullegem, op 25 apr te Roesbrugge-IJzervallei 2 ex., van 27 apr tot 8 mei te Verrebroek 2 ex., op 2 mei te Bredene-Noordede, op 25 apr en 7 mei te

Amerikaanse Goudplevier *Pluvialis dominica*. 26 apr 2009, Knokke-Het Zwin (W)
(Foto: Koen Verbanck)

Uitkerke-Eendeweiden, op 8 en 9 mei te Oudenburg resp. 1 en 2 ex., op 9 mei te Zeebrugge-Hoge Noen 2 ex. en op 18 mei te Lier/Koningshooikt.

Het dagmaximum van **Bontbekplevieren** *Charadrius hiaticula* betrof 391 ex. over Zeebrugge-De Fonteintjes op 12 mei.

Solitaire **Morinelplevieren** *Charadrius morinellus* werden opgemerkt op 25 apr over Zeebrugge-De Fonteintjes, op 6 mei over Lommel-Maatheide en op 10 mei te Brecht-Brechtse Heide.

Een 1stezomer **Amerikaanse Goudplevier** *Pluvialis dominica* (BAHC) verbleef op 26 apr kortstondig op het strand te Zeebrugge en werd later die dag teruggevonden te Knokke-Het Zwin.

Meiwaarnemingen van **Goudplevier** *Pluvialis apricaria* werden verricht op 17 mei te Blankenberge/Uitkerke en op 26 mei te Zeebrugge-Achterhaven. De grootste pleisterende groep betrof 430 ex. op 1 maart te Blankenberge/Uitkerke en het hoogste trek-aantal 129 ex. langs Lier-Anderstad op 8 maa.

Zilverplevieren *Pluvialis squatarola* werden in het binnenland gezien op 14 maa over Evergem/Kluizen, op 17 maa en 4 mei te Doel-Paardenschor, van 3 tot 6 mei te Maasmechelen/Geneuth, van 3 tot 5 mei te Tienen-Bezinkingsputten, op 4 en 23 mei te Kieldrecht, op 6, 7 en 15 mei en 3, 7 en 8 jun te Dilsen-Stokkem-Bichterweerd max. 3 ex., van 6 tot 8 mei te Glabbeek, op 12 en 16 mei over Zoutleeuw-Het Vinne en op 19 mei te Doel-Drijdyck. Een recordtelling van 939 langstreckende Zilverplevieren gebeurde op 12 mei te Zeebrugge-De Fonteintjes. In het binnenland verschenen **Kanoeten** *Calidris canutus* op 5 en 29 mei te Tienen-Bezinkingsputten 3 ex., op 6 mei te Sint-Martens-Latem 3 ex., te Mol-Grote Zandput, te Lier-Koningshooikt, te Antwerpen-Grote Kreek, te Doel-Puttenplas 2 ex. en te Dilsen-Stokkem-Bichterweerd in totaal 28 ex., van 6 tot 8 mei te Doel-Drijdyck, op 7 en van 14 tot 16 mei te Gent-Bourgoyen, op 7 mei te Beveren-Kieldrecht 3 ex. en te Zoutleeuw-Het Vinne en op 12 mei te Rijkevorsel-De Hees en op 14 mei te Drongen-Leeuwenhof 4 ex. Een recordaantal van 1.255 ex. trok op 11 mei langs De Fonteintjes te Zeebrugge.

Drieteenstrandlopers *Calidris alba* werden in het binnenland waargenomen op 17 apr te Tienen-Bezinkingsputten, op 4 mei te Doel-Paardenschor, op 6 mei te Maasmechelen/Geneuth, van 6 tot 8 mei te Dilsen-Stokkem-Bichterweerd max. 17 ex., op 7 mei te Kieldrecht-Puttenplas en te Doel-Drijdyck 2 ex., op 8 mei over Rumst, te Verrebroek 2 ex. en te Drongen-Leeuwenhof

Temmincks Strandloper *Calidris temminckii*. 8 mei 2009, Tienen (VI B) (Foto: Wim Claes)

2 ex., op 8 en 10 mei te Mol-Grote Zandput resp. 2 en 1 ex., op 9 mei te Evergem/Kluizen, op 11 en 12 mei te Dilsen-Stokkem-Oude Maas, op 15 mei te Sint-Martens-Latem, op 17, 23 en 28 mei te Dilsen-Stokkem-Meerheuvel en op 18 mei te Gent-Bourgoyen.

Over het binnenland passeerden **Kleine Strandlopers** *Calidris minuta* te Anzegem/Vichte, Evergem/Kluizen, Drongen-Leeuwenhof, Antwerpen-Grote Kreek, Mol-Grote Zandput en Dilsen-Stokkem-Bichterweerd (4).

Temmincks Strandlopers *Calidris temminckii* werden doorgegeven vanuit volgende plaatsen met telkens vermelding van het dagmaximum indien > 1 ex.: De Panne (3), Ieper (2), Oudenburg (4), Oostende-Zoutekreek (2), Blankenberge/Uitkerke, Zeebrugge-Achterhaven (2), Sint-Martens-Latem, Gent-Bourgoyen, Liedekerke-Dendermeersen, Doel-Drijdyck, Kieldrecht-Putten West (4), Bornem/Hingene, Lier/Koningshooikt (2), Mechelen-Mechels Broek, Tienen-Bezinkingsputten (3), Mol-Grote Zandput, Mol-Kristallijn, Herk-de-Stad-Schulensbroek, Dilsen-Stokkem-Meerheuvel en Dilsen-Stokkem-Bichterweerd (13).

Gestreepte Strandlopers *Calidris melanotos* (BAHC) pleisterden op 4 mei te Tienen-Bezinkingsputten en vanaf 30 mei te Blankenberge/Uitkerke.

Krombekstrandlopers *Calidris ferruginea* zijn bijzonder schaarse voorjaarstrekkingen geworden. Op de volgende plaatsen werd de soort genoteerd met vermelding van het dagmaximum indien > 1 ex.: Nieuwpoort-IJzermondig (2), Woumen-De Blankaart, Oostende (4), Zeebrugge-Achterhaven, Mol-Grote Zandput, Zoutleeuw-Het Vinne,

Tienen (5) en Dilsen-Stokkem (3).

Niet minder dan 1.748 **Bonte Strandlopers** *Calidris alpina* trokken op 19 maa langs De Fonteintjes te Zeebrugge.

Grote groepen **Kemphanen** *Philomachus pugnax* werden waargenomen op 5 maa te Gent-Bourgoyen 200 ex., op 26 apr te Zeebrugge-Hoge Noen 172 ex. en op 10 mei te Diksmuide-De Blankaart 145 ex.

Vanop 50 locaties werden ca. 136 **Bokjes** *Lymnocyptes minimus* gemeld met een laatste ex. op 2 mei te Gent-Kluisendok.

IJslandse Grutto's *Limosa limosa islandica* waren tijdens het voorjaar goed vertegenwoordigd. In de volgende gebieden (met vermelding van het dagmaximum indien > 1 ex.) werden deze genoteerd: Stuivekenskerke, Lo-Reninge-Noordschote (7), Oudenburg, Sint-Jan-in-Eremo, Deinze-Leiemeersen, Gent-Bourgoyen (12), Doel-Doelpolderweiden (10), Kieldrecht-Drijdyck, Kieldrecht-Putten (52), Kalmthout (4), Wuustwezel (2), Rijkevorsel-De Hees en Merksplas-De Kasteeltjes (3).

In het binnenland werden **Rosse Grutto's** *Limosa lapponica* gezien op 29 apr en op 7 mei over Lommel-Maatheide, op 5 mei te Kieldrecht, op 6 mei te Lier/Koningshooikt, te Mol-Grote Zandput, te Brecht-Brechtse Heide, te Glabbeek-Paddepoel, te Tienen-Bezinkingsputten, te Maasmechelen-Geneuth en te Dilsen-Stokkem-Bichterweerd max. 9 ex., van 6 tot 8 mei te Liedekerke-Dendermeersen en op 9 mei over Neerpelt-Het Hageven.

Het hoogste trekaantal **Regenwulpen** *Numenius phaeopus* van het voorjaar staat op conto van De Fonteintjes te Zeebrugge met 555 ex. op 15 apr. De eerste Regenwulpen werden waargenomen op 18 maa te Sint-Martens-Latem, op 29 maa te

Diksmuide en te Merksplas-Zandvenheide en op 30 maa over Tienen-Langveld/Kloosterveld en over Brecht-Groot Schietveld 2 ex.

Op 2 apr waren 998 **Wulpen** *Numenius arquata* aanwezig op een slaapplek te Kieldrecht.

Hoge concentraties **Tureluurs** *Tringa totanus* werden genoteerd op 21 maa te Doel-Schor Ouden Doel 103 ex. en op 12, 17 en 21 mei te Nieuwpoort-IJzermondung resp. 597, 402 en 246 ex. Op 12 mei trokken 560 ex. langs De Fonteintjes te Zeebrugge.

Vroege **Groenpootruiters** *Tringa nebularia* werden opgemerkt op 1 maa te Antwerpen/Lillo, op 14 en 20 maa te Zwijndrecht, op 17 maa over Laarne-Kalkense Meersen, op 18 en 28 maa te Herk-de-Stad-Schulensbroek resp. 1 en 2 ex., op 19 maa te Kieldrecht, op 22 maart te Zeebrugge-Achterhaven 2 ex. en op 31 maa over Lommel-Maatheide. Op 12 mei trokken 100 ex. langs De Fonteintjes te Zeebrugge.

Op 15 apr passeerden 52 **Witgatjes** *Tringa ochropus* langs Zeebrugge-De Fonteintjes. Maartwaarnemingen van **Bosruiter** *Tringa glareola* gebeurden op 21 maa te Helchteren 1 ex. en op 29 maa te Merksplas-Zandvenheide 2 ex.

Op 13 mei trokken 90 **Oeverlopers** *Actitis hypoleucos* langs Zeebrugge-De Fonteintjes.

Op 22 maa werden nog 632 **Steenlopers** *Arenaria interpres* geteld te Nieuwpoort. Binnenlandwaarnemingen van deze soort gebeurden op 1 mei te Neerpelt-Het Hageven, op 4 mei te Evergem/Ertvelde, op 6 mei te Dilsen-Stokkem-Bichterweerd 2 ex. en te Maasmechelen 3 ex. (met nog 1 ex. aldaar op 8 mei), op 8 mei te Lier/Koningshooikt 3 ex. en te Aalter-Kraenepoel, op 11 mei te Dilsen-Stokkem-Oude Maas en op 25 mei te Kinrooi/Kessenich.

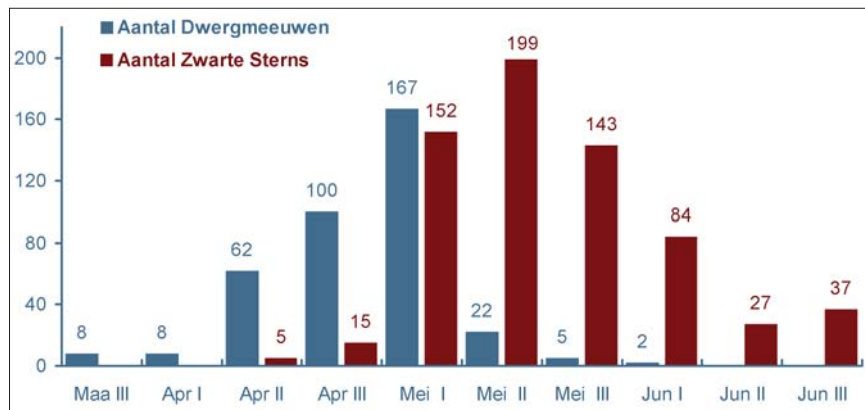
Leuk was een pleisterende **Rosse Franjepoot** *Phalaropus fulicarius* op 28 apr te Doel.

JAGERS, MEEUWEN en STERNS

Tussen 17 en 27 mei werden 5 **Kleine Jagers** *Stercorarius parasiticus* gezien: 2 ex. op 17 mei voor Nieuwpoort, 1 ex. op 19 mei langs De Haan en 2 ex. op de Noordzee vanaf de "Zeeleeuw" op 27 mei.

Van 10 maa tot 29 apr werden 8 **Grote Jagers** *Stercorarius skua* geteld: resp 1 en 4 vogels vanaf de 'Zeeleeuw' op 10 maa en 29 apr, 1 ex. op het Sterneneiland te Zeebrugge op 15 maa en 1 ex. voor de kust van Zeebrugge op 22 en 25 maa.

Zwartkopmeeuwen *Larus melanocephalus* werden tijdens de 2de decade van februari

Figuur 6. Dwergmeeuw *Larus minutus* en Zwarte Stern *Chlidonias niger* Vlaamse binnenland voorjaar 2009

opgemerkt te Liedekerke (15 feb), Kieldrecht (17 feb) en Beveren (18 feb). Binnenlandmaxima betroffen 160 ex. op 18 maa te Bornem, 1.060 ex. op 29 maa te Antwerpen, 250 ex. op 19 apr te Kieldrecht en op 31 mei 150 ex. te Lier. In de provincie Limburg werd de soort gezien te Diepenbeek (1), Dilsen-Stokkem (11), Genk (4), Hamont-Achel (1), Herk-de-Stad (10), Houthalen-Helchteren (2), Kinrooi (4), Kuringen (1), Lommel (14), Lummen (1), Maasmechelen (2), Meeuwen-Gruitrode (3), Sint-Truiden (3) en Tongeren (2). In de provincie Vlaams-Brabant werden Zwartkopmeeuwen gezien te Asse (4), Beigem (24), Binkom (1), Boutersem (2), Erps-Kwerps (2), Glabeek (2), Grimbergen (17), Herne (1), Hoegaarden (1), Humbeek (28), Kapelle-op-den-Bos (2), Kortenaeken (1), Landen (2), Linter (1), Londerzeel (30), Meise (2), Merchtem (3), Molenstede (1), Tienen (4), Vilvoorde (2), Weerde (1), Wolvertem (36), Zellik (18), Zemst (6) en Zoutleeuw (5). De hoogste trekaantallen betroffen 79 ex. op 15 apr over Blankenberge en 214 ex. op 17 apr over Lier-Anderstad.

De eerste **Dwergmeeuwen** *Larus minutus* in het binnenland werden gezien op 23 en 27 maa te Harelbeke resp. 3 en 1 ex., op 25 maa te Tervuren en op 29 maa te Herk-de-Stad. In totaal werden op 32 plaatsen in het binnenland ca. 370 ex. genoteerd (zie figuur 6). Binnenlandmaxima betroffen 21 ex. te Kalmthout op 21 apr, 19 ex. te Lommel-Maatheide op 5 mei en 18 ex. te Zoutleeuw op 1 mei.

Opmerkelijk was de waarneming op 6 mei van een overvliegende adulte **Vorkstaartmeeuw** *Larus sabini* (BAHC) te Watervliet.

Geelpootmeeuwen *Larus michahellis* werden gezien op de volgende plaatsen met vermelding van het dagmaximum indien > 1 ex.: Bellem, Berlare, Bornem, De Panne, Diepenbeek, Diksmuide (2), Dilsen-

Stokkem, Drongen, Evergem, Genk, Hamme, Harelbeke, Huldenberg, Kallo, Kinrooi (2), Koksijde (11), Laken, Lier (2), Lommel, Mariakerke, Nieuwpoort (7), Oostende, Sint-Martens-Latem, Wintam en Zeebrugge (8).

Er waren meldingen van **Pontische Meeuwen** *Larus cachinnans* op de volgende plaatsen met telkens vermelding van het dagmaximum indien > 1 ex.: Bornem, Brecht, De Panne, Diepenbeek, Dilsen-Stokkem (2), Drongen, Genk (2), Harelbeke (2), Herk-de-Stad, Huldenberg, Kinrooi, Knokke, Koksijde (6), Lier, Lierde, Lummen (2), Maaseik (2), Maasmechelen, Malle, Mariakerke, Muizen, Nieuwpoort, Oostende (2), Oud-Heverlee, Ranst (2), Rumst, Sint-Martens-Latem en Zonhoven (2).

Twee **Grote Burgemeesters** *Larus hyperboreus* werden gemeld: 1 ad. te Oostende op 1 apr en 1 ex. te Bredene op 1 mei.

In de provincies Antwerpen en Limburg werden **Grote Mantelmeeuwen** *Larus marinus* op volgende plaatsen gezien, met vermelding van het aantal indien > 1 ex.: Boom, Bornem (max. 3), Dessel, Kapellen, Kinrooi, Lier (2), Lommel, Mechelen, Puurs, Ranst, Schelle, Stabroek en Willebroek.

In het binnenland werden **Drieteenmeeuwen** *Rissa tridactyla* gezien op 9 en 10 apr te Huldenberg en op 8 mei te Mol-Grote Zandput 1 ad.

Niet minder dan 13 **Reuzensterms** *Sterna caspia* (BAHC) werden gezien en dit op 5 apr te Dessel 2 ex., op 6 apr te Knokke-Het Zwin, op 15 apr te Woumen-IJzervallei 4 ex., op 24 apr langs Blankenberge-De Fonteintjes 3 ex., op 4 mei over Mol/Rauw, op 9 mei over Grobbendonk en op 10 mei te Dessel.

Er waren drie meldingen van **Grote Stern** *Sterna sandvicensis* in het binnenland: op 6 mei te Lier-Anderstad en te Rumst en op 14 jun te Kieldrecht.

Een **Dougalls Stern** *Sterna dougallii* (BAHC)

was van 30 mei tot 1 jun aanwezig te Zeebrugge.

Het hoogste aantal **Visdieven** *Sterna hirundo* in het binnenland betrof 58 ex. te Lier-Anderstad op 6 mei.

In het binnenland verschenen grote aantallen **Noordse Sterns** *Sterna paradisaea* met als dagmaxima resp. 76 en 22 ex. te Dilsen-Stokkem op 6 en 28 mei en 42 ex. te Mol/Rauw op 6 mei. Daarnaast werd de soort tijdens de eerste helft van mei gezien op 1 en 5 mei te Dilsen-Stokken resp. 1 en 4 ex., op 5 en 6 mei te Lommel-Maatheide resp. 2 en 4 ex., op 6 mei te Rumst 2 ex., te Zoutleeuw 1 ex., te Lier-Anderstad 3 ex., te Bornem 1 ex. en te Wintam 1 ex., op 8 mei te Mol/Rauw 6 ex. en te Mol-Grote Zandput 4 ex. en op 10 mei te Diksmuide 1 ex.

Van 4 tot 17 jun pleisterden tot 2 **Dwergsterns** *Sternula albifrons* te Kinrooi en Dilsen-Stokkem en van 12 tot 16 jun verbleef 1 ex. te Antwerpen.

In totaal werden ca. 33 **Witwangsterns** *Chlidonias hybridus* gezien: van 8 tot 14 apr te Oostende, op 10 apr te Oud-Turnhout, van 18 tot 25 apr te Veurne, op 18 apr te Bornem, op 3 mei te Muizen en te Antwerpen, op 5 en 22 mei te Zoutleeuw, op 6 mei en van 17 tot 18 mei te Lokeren resp. 12 en 1 ex., op 8 mei te Rumst 2 ex., op 8 en 13 mei te Lier 2 ex., op 9 mei te Mariakerke, van 11 tot 13 mei te Zoutleeuw, op 13 mei te Oud-Heverlee, op 18 en 21 mei te Bornem, op 21 mei te Diksmuide 3 ex. en op 23 mei te Dilsen-Stokkem.

Tussen 15 apr en 29 jun werden van 50 verschillende plaatsen in het binnenland ruim 660 **Zwarte Sterns** *Chlidonias niger* gemeld (zie figuur 6). Dagmaxima waren 25 ex. te Dilsen-Stokkem op 23 mei en telkens 19 ex. te Lier-Anderstad en Rumst op 13 mei.

Op 7 en 10 mei werden resp. 1 en 2 **Witvleugelsterns** *Chlidonias leucopterus* (BAHC) gezien te Kieldrecht.

OVERIGE NIET-ZANGVOGELS

De hoogste trekaantallen van **Zomertortels** *Streptopelia turtur* betroffen resp. 25, 40 en 21 ex. op 10, 16 en 17 mei te Knokke-Zwinbosjes.

In april-mei werden **Velduilen** *Asio flammeus* gezien op de volgende plaatsen met vermelding van het aantal indien > 1 ex.: Aartselaar, Berlare, Blankenberge, Borgloon, Bredene, De Haan, Diksmuide, Dilsen-Stokkem, Erps-Kwerps, Genk, Kalmthout, Kasterlee, Kieldrecht, Klemmerke, Laarne, Lommel, Londerzeel, Merelbeke, Nijlen, Oostende, Raversijde, Spiere-Helkijn, Stalhille, Tienen, Uitkerke (2), Waasmunster en Wichelen.

Alpengierzwaluwen *Apus melba* (BAHC)

Witwangstern *Chlidonias hybridus*. 11 apr 2009, Oostende (W) (Foto: Johan Buckens)

waren aanwezig op 9 en 10 apr te Blankenberge, op 11 apr te Adinkerke/De Panne en op 13 apr te Tienen-Bezinkingsputten.

Bijeneters *Merops apiaster* vlogen op 1 mei over Lommel-Kristallijn, op 4 mei over Mol/Postel-Ronde Put meerdere ex. auditief, op 10 mei over Houthulst 4 ex. en op 24 mei over Lier-Anderstad.

Hoppen *Upupa epops* werden waargenomen op 25 maa te Leisele, op 6 apr te Diksmuide, op 11 apr te Zeebrugge, op 14 apr te Avelgem, op 16 apr te Lommel, op 18 apr te Rumst, op 19 apr te Veldwezelt, op 20 apr te Waregem, op 26 en 27 apr te Puurs, op 27 apr te Evergem, op 2 mei te Mariakerke en op 10 en 14 mei te Zelzate. De vroegste **Draaihals** *Jynx torquilla* verscheen op 8 apr te Zelzate en de meeste waarnemingen hadden plaats te Zeebrugge

met max. 4 ex. op 25 apr. Elders waren er waarnemingen van solitaire vogels te Antwerpen, Beveren, Brecht, Bredene, De Haan, Destelbergen, Essen, Genk, Glabbeek, Hechtel, Hoegaarden, Kieldrecht, Lier, Lille, Mariakerke, Merchtem, Moortsel, Muizen, Oosterzele, Oud-Heverlee, Peer, Ronse, Turnhout, Willebroek en Zulte.

Middelste Bonte Spechten *Dendrocopos medius* werden weer op tal van plaatsen gespot en dit te Bellem, Bierbeek, Borgloon, De Panne, Haasrode, Herselt, Holsbeek, Huldenberg, Kampenhout, Kinrooi, Lille, Malle, Meeuwen-Gruitrode, Merelbeke, Oudenaarde, Overijse, Schoten, St-Joris-Winge, Sint-Truiden, Tervuren, Veerle, Sint-Martens-Voeren, Vorselaar, Waanrode, Watermaal-Bosvoorde, Weerde, Wommelgem, Zellik, Zichem en Zoersel.

Alpengierzwaluw *Apus melba*. 9 apr 2009, Blankenberge (W) (Foto: Benny Cottele)

ZANGVOGELS

Een **Kortteenleeuwerik** *Calandrella brachydactyla* (BAHC) vloog op 25 apr over Zeebrugge-De Fonteintjes.

Op 15 apr werden nog 2 **Strandleeuweriken** *Eremophila alpestris* gezien te Nieuwpoort-IJzermondung.

Roodstuitzwaluwen *Hirundo daurica* (BAHC) werden gezien op 9 en 10 apr langs Zeebrugge-De Fonteintjes resp. 1 en 2 ex., op 26 apr te Blankenberge-Uitkerkse Polder en op 2 mei langs Lier-Anderstad.

Grote Piepers *Anthus richardi* werden opgemerkt op 20 apr te Doel-Schor Oude Doel en op 12 mei te Tienen en te Doel-Doelpolderweiden.

In de periode 10 apr-31 mei werden op 19 verschillende plaatsen in totaal 39 **Duinpiepers** *Anthus campestris* waargenomen.

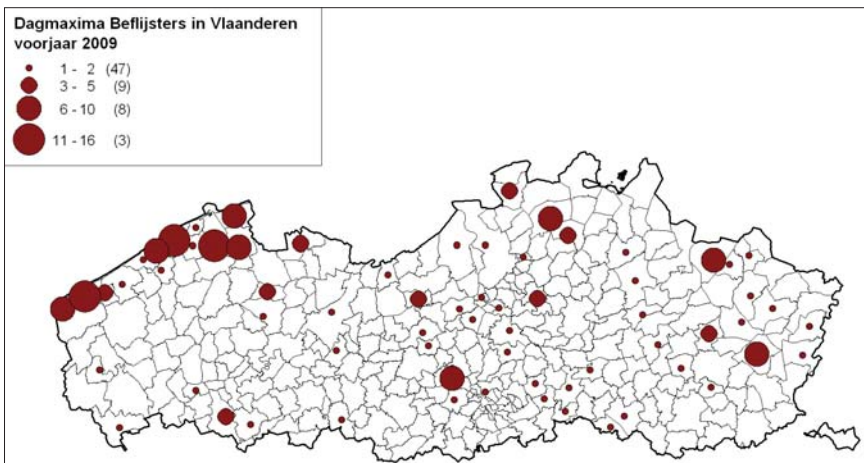
Roodkeelpiepers *Anthus cervinus* waren aanwezig op 9 apr te Koksijde-Zelte, op 25 apr te Verrebroek-Verrebroekdok, te Wetteren-Industriezone en te Koksijde-Schipgatduinen, op 30 apr te Verrebroek, op 4 mei te Kuringen, op 10 mei te Tienen-Bezinkingsputten, op 13 mei te Anzegem en op 29 mei te Turnhout-Vennengebied.

De eerste **Engelse Gele Kwikstaart** *Motacilla flava flavissima* werd gezien op 4 apr te Kortrijk. In de periode 9 apr-17 mei werden langs de kust minstens 54 ex. opgemerkt. De hoogste aantallen betroffen pleisterende vogels met 4 ex. op 9 apr te De Panne/Adinkerke, resp. 4 en 8 ex. op 11 en 26 apr te De Panne-Drie Vijvers en 7 ex. op 16 apr te Oostende-Voorhaven. In het binnenland waren er waarnemingen op de volgende plaatsen met vermelding van het aantal indien > 1 ex.: Bornem, Dilsen-Stokkem, Doel (4), Geel, Gistel, Herk-de-Stad, Kieldrecht (2), Knesselare, Lebbeke, Liedekerke, Lommel, Kortrijk, Maasmechelen, Merelbeke, Sint-Denijs, Sint-Martens-Latem, Spiere-Helkijn, Stuivekenskerke en Zwevegem.

Aan de kust werden max. 34 langstreckende **Noordse Gele Kwikstaarten** *Motacilla flava thunbergi* geteld te Zeebrugge-De Fonteintjes op 24 apr. De grootste pleisterende groepen waren aanwezig in de provincie Limburg met max. 150 ex. te Maasmechelen op 8 mei en 30 ex. te Lanaken op 10 mei. Elders waren er de volgende plaatsmaxima: Antwerpen (6), Beveren (3), Bornem (1), Brecht (1), De Haan (2), Diksmuide (2), Dilsen-Stokkem (16), Evergem (2), Genk (1), Hamont-Achel (4), Harelbeke (1), Herk-de-Stad (1), Huldenberg (4), Kieldrecht (4), Liedekerke (2), Lier (5), Lommel (9), Marke (1), Nieuwpoort (1), Rijkevorsel (1), Schelle (1),

Beflijster *Turdus torquatus*. ♂ 19 apr 2009, Knokke-Zwinbosjes (W) (Foto: Kris De Rouck)

Kaart 10. Dagmaxima Beflijster *Turdus torquatus* voorjaar 2009

Sint-Martens-Latem (3), Tienen (1), Vorselaar (3), Weelde (4), Wichelen (2), Zichem (3), Zwevegem (1) en Zwijndrecht (4).

Op de volgende 34 plaatsen werden **Rouwkwikstaarten** *Motacilla alba yarrellii* opgemerkt met telkens vermelding van het dagmaximum indien > 1 ex.: Anzegem, Assenede, Beerse, Berlaar, Brecht-Groot Schietveld, Bredene-Spanjaardduinen (4), De Panne/Adinkerke (2), Doel-Doeldok, Erps-Kwerps, Evergem-Spaarbekken Kluisen (2), Kieldrecht-Doelpolderweiden (4), Kortrijk (4), Ledeborg/Gentbrugge, Lier, Neerpelt, Oostende-Haven (4), Oostende-Nieuwe Koerswijk, Oostende/Zandvoorde, Oostende-Zoutekreek (2), Sint-Denijs (2), Sint-Martens-Latem (2), Spiere, Stuivekenskerke, Ternat, Tienen-Bezinkingsputten, Veerle, Watervliet, Zeebrugge-Achterhaven (4), Zeebrugge-De Fonteintjes (3) en Zwevegem (2).

Een ♀ en een ♂ **Groenlandse Tapuit**

Oenanthe oenanthe leucorhoa werden geringd op resp. 8 en 10 mei te Brecht-Groot Schietveld.

In minstens 76 verschillende gemeenten werden **Beflijsters** *Turdus torquatus* vastgesteld (zie kaart 10). De Vlaamse dagmaxima betroffen resp. 66 en 43 ex. op 15 en 25 apr. Ondanks de strenge vorstperiode bleef het aantal waarnemingen van **Cetti's Zanger** *Cettia cetti* vrij stabiel. Op volgende locaties werden er opgemerkt met vermelding van de maximale aantallen indien >1 ex.: Aalter, Antwerpen, Assenede (2), Berlare, Beveren (3), Blankenberge (9), Boekhoute, Bornem (2), Bredene, De Pinte, Dendermonde, De Panne (7), Diksmuide (6), Gavere (3), Geel, Geraardsbergen, Gistel, Hamme (3), Harelbeke (2), Heist (3), Heurne, Houthulst, Huldenberg (3), Ieper (2), Kerkhove, Kessel-Lo, Knokke (3), Koksijde (3), Lokeren, Loringe, Lubbeek (2), Gent (3), Mechelen (2), Moerbeke, Nazareth, Meilegem, Nederename, Nieuwpoort (3), Ninove,

Oostende (7), Oosterzele, Oudenburg (2), Oud-Heverlee (7), Sint-Jan-in-Eremo, Sint-Margriete (2), Sint-Laureins, Spiere-Helkijn, Stuivekenskerke (3), Veurne (4), Vleteren, Watervliet, Wervik, Willebroek (4), Zeebrugge (32) en Zillebeke.

Het hoogste aantal **Graszangers** *Cisticola juncidis* werd waargenomen te Gent-Kluizendok met max. 6 ex. op 2 mei, te Oostende-Achterhaven met 5 ex. op 26 maa en te Zeebrugge-Achterhaven met 8 ex. op 19 apr. De soort werd tevens op volgende 25 plaatsen opgemerkt met telkens vermelding van het dagmax. indien >1 ex.: Uitkerke-Uitkerkse polder, Bredene (3), De Panne-Westhoek (2), De Panne, De Panne-Vissersdorp, Woumen-De Blankaart, Woumen-Rillebroeken (3), Gent-Zeehaven (4), Doel-Paardenschor, Kieldrecht-Putten West, Doel-Schor Ouden Doel, Verrebroek-Verrebroekse Blikken (2), Kieldrecht-Zuidelijke Bufferzone, Knokke-Het Zwin, Koksijde-Zelte, Lommel-Maatheide, Nieuwpoort-IJzermonding (2), Nieuwpoort, Oostende-Nieuwe Koerswijk (2), Oostende-Domein Raversijde, Zandvoorde-Gipsberg (2), Poperinge en Zeebrugge-De Fonteintjes.

Er werden heel wat **Snorren** *Locustella luscinioides* geclaimd tijdens het voorjaar en dit op de volgende 27 plaatsen met vermelding van de dagmax. indien >1 ex.: Ekeren-Oude Landen, Beveren-Groot Rietveld, Uitkerke-Uitkerkse Polder, Bocholt-Smeethof (2), Wintam-Zuidelijk-Eiland, Bredene, Bree-Mariahof, Woumen-De Blankaart (2), Woumen-Rillebroeken, Oudekapelle, Stuivekenskerke-Viconiakleiputten (2), Genk-Bokrijk, Gent-Meersen Malem, Heist-Kleiputten, Doel-Schor Oude Doel, Verrebroek-Verrebroekse Blikken, Knokke-Zwinbosjes, Kruikebe-Rupelmonde Polder,

Grote Karekiet *Acrocephalus arundinaceus*. 22 mei 2009, Doel (O) (Foto: Glenn Vermeersch)

Meetkerke-Lage Moere, Mechelen-Mechels Broek, Neerpelt-Het Hageven, Oostende-Achterhaven, Oostende-Zoutekreek, Ranst-Emblemse Moerassen, Veurne-Decantatiebekkens, Willebroek-Broek Denaeyer en Zeebrugge-Achterhaven.

Grote Karekieten *Acrocephalus arundinaceus* werden in de periode mei-begin juni opgemerkt op de volgende 13 locaties: te Bilzen-Munsterbos op 15 en 16 mei, te Dendermonde op 18 mei, te Genk-De Maten op 15 en 23 mei, te Genk/Bokrijk op 10 mei, te Essen-De Nol op 2 jun., te Doel-Doelpolderweiden van 11 t/m 25 mei, te Leuven-Abdij van't Park op 18 mei, te Lummen-Schulensbroek van 10 t/m 21 mei, te Zonhoven op 13 mei, te Herne op 10 mei ringvangst en te Hoelbeek op 16 mei.

Orpheusspotvogels *Hippolais polyglotta* werden opgemerkt op 29 mei te Bredene, op 10 en 13 mei te Ophasselt en op 16 mei

te Viane en te Meise.

Op 9 mei werd een ♂ **Baardgrasmus** *Sylvia cantillans* (BAHC) ontdekt te Zeebrugge-Westdam.

Op 25 apr was een zingende **Bladkoning** *Phylloscopus inornatus* aanwezig te Meetkerke.

Waarnemingen van **Iberische Tjiftjaf** *Phylloscopus ibericus* (BAHC) waren er van 9 tot 13 apr te Elversele, op 14 en 15 apr en 19 mei te Doornzele en op 3 en 24 mei te Sint-Andries.

Een ♂ **Kleine Vliegenvanger** *Ficedula parva* (BAHC) was op 4 mei kortstondig aanwezig te Wuustwezel/Gooreind.

Baardmannetjes *Panurus biarmicus* werden waargenomen te Oostende op 10 mei 2 ex., te Verrebroek-Verrebroekse Plassen op 15 maa en 14 en 27 mei resp. 1, 2 en 4 ex., te Beveren-Ketenisschor op 14 mei 2 ex., te Lier-Anderstad van 1 tot 14 maa 3 ex., te

Orpheusspotvogel *Hippolais polyglotta*. 10 mei 2009, Geraardsbergen/Ophasselt (O) (Foto: Wouter Faveyts)

Baardgrasmus *Sylvia cantillans*. ♂. 9 mei 2009, Zeebrugge (W) (Foto: Johan Buckens)

Roodkopklauwier *Lanius senator*. ♂. 20 apr 2009, De Haan/Klemskerke (W) (Foto: Roland François)

Cirlgors *Emberiza cirius*. 2dejaars ♂. 16 mei 2009, Koksijde (W) (Foto: Diederik D'Hert)

Antwerpen/Oorderen-De Kuifeend op 14, 15 en 18 maa resp. 4, 5 en 2 ex., te Geel-Zammelsbroek op 22, 27 en 30 maa telkens 1 ex., te Ekeren-Oude Landen op 23 maa en 2 apr telkens 2 ex., te Hoogstraten/Wortel, te Zandvliet-Groot Buitenschor op 23 apr 6 ex., te Tienen-Bezinkingsputten op 2, 14, 17, 18, 27 en 29 maa resp. 2, 1, 1, 2, 2 en 2 ex., te Zoutleeuw-Vinne op 19 maa, te Lubbeek op 30 maa 10 ex., te Genk-De Maten op 2 maa 2 ex., te Zonhoven-Wijvenheide op 3 en 14 maa en 14, 18 en 21 apr resp. 1, 2, 2, 3 en 1 ex. en te Bokrijk op 29 maa 4 ex.

Twee Staartmezen met kenmerken van **Witkopstaartmees** *Aegithalos caudatus caudatus* (BAHC) werden waargenomen te Lede op 6 maa.

Buidelmezen *Remiz pendulinus* werden waargenomen te Zeebrugge-De Fonteintjes op 20 maa, te Tienen-Bezinkingsputten op 27 maa en 20 apr telkens 2 ex., te Kortrijk op 29 maa, te Genk-De Maten op 30 maa en 11 apr resp. 6 en 1 ex., te Wintam-Zuidelijk Eiland op 6 en 14 apr, te Zeebrugge-Achterhaven op 20 maa en 18 apr, te Boorseme op 6, 9 en 16 mei, te Maasmechelen op 8 mei en te Melsele-

Groot Rietveld op 30 mei.

♂♂ **Grauwe Klauwier** *Lanius collurio* werden waargenomen op 23 apr te Doel-Doelpolderweiden, op 21 mei te Neerijse-Doede Beemde en te Bree 2 ex., op 23 mei te Lier-Anderstad en te Maasmechelen 2 ex. en op 24 mei te Viersel en te Lubbeek.

In april waren nog op 12 plaatsen **Klapeksters** *Lanius excubitor* aanwezig en dit op de volgende plaatsen: tot 1 apr te Oostmalle/Zoersel, tot 4 apr te Dilsen-Stokkem, tot 5 apr te Kalmthout/Kapellen-Klein Schietveld, Leopoldsburg 2 ex. en Meeuwen 3 ex., tot 6 apr te Kalmthout-Grenspark, op 10 apr te Verrebroek-Verrebroekse Blikken, tot 11 apr te Mechelen-aan-de-Maas, tot 12 apr te Lommel, tot 13 apr te Brecht-Groot Schietveld en Turnhout-Turnhouts Vennengebied, tot 15 apr te Neerpelt-Het Hageven en tot 18 apr te Helchteren.

Van 19 tot 28 apr verbleef een ♂ **Roodkopklauwier** *Lanius senator* (BAHC) te De Haan/Klemskerke, alwaar tot ieders verassing ook een ♀ aanwezig was van 5 t/m 7 mei.

Raven *Corvus corax* werden waargenomen op 31 maa te Sint-Martens-Voeren, op 2 apr te Heist, op 20 mei te Berlare, op 21 mei te Snellegem en op 30 mei te De Haan.

Op 6 apr waren 5 **Fraters** *Carduelis flavirostris* aanwezig te Knokke-Het Zwin.

Op 23 april werden nog **Grote Barmstijzen** *Carduelis flammea flammea* waargenomen te Zwijndrecht en te Bonheiden.

Roodmussen *Carpodacus erythrinus* (BAHC) werden geclaimd op 19 mei te Merksplas, op 27 en 28 mei te Turnhout-Turnhouts Vennengebied, op 1 jun te Zeebrugge-Achterhaven en te Zedelgem en op 20 jun te Boorseme.

Er was slechts één waarneming van **Ijsgors** *Calcarius lapponicus* en dit op 11 apr te De Panne.

Sneeuworzgen *Plectrophenax nivalis* werden gezien op 3 apr te Zeebrugge-De Fonteintjes en op 6 apr te Knokke-Het Zwin.

Op 15 mei werd een 1stezomer ♂ **Cirlgors** *Emberiza cirius* (BAHC) geringd te Koksijde.

Ortolanen *Emberiza hortulana* werden gezien op 30 apr te Lier 2 ex. en te Leefdaal, op 13 mei te Zeebrugge-De Fonteintjes, op 15 mei te Maaseik/Heppeneert en op 22 mei te Neerpelt-Het Hageven.

Dwergorzgen *Emberiza pusilla* (BAHC) werden waargenomen op 1 apr te Sint-Martens-Latem en op 4 apr te Begijnendijk.

ERRATUM

Natuur.oriolus 75:132 : bij Kleine Burgemeester de tekst " Op 14 dec werden 2 1stewinter vogels waargenomen in de Vaargeul van Oostende." vervangen door "Van 12 t/m 14 december was eveneens 1 2dewinter aanwezig te Oostende."

De foto van Kleine Burgemeester betreft een 2dewinter i.p.v. een 1stewinter.

Ortolaan *Emberiza hortulana*. ♂. 15 mei 2009, Maaseik/Heppeneert (L) (Foto: Jan Geens)